

Motion till riksdagen

1989/90:Kr322

av Rosa Östh och Birger Andersson (båda c)

Kostnadsansvaret vid arkeologiska utgrävningar

Reglerna för arkeologiska utredningar har under många år varit synnerligen uppmärksammade. En särskild utredare tillkallades 1982 för att se över kostnadsansvaret vid utgrävningarna och hur statens stöd, i samband därmed, skulle vara utformat.

En ny lag trädde i kraft 1 januari 1989. Den bygger i allt väsentligt på den tidigare gällande lagen, om fornminnen m.m. Vad det gäller kostnadsansvaret har inga betydelsefulla ändringar skett.

Man måste därför konstatera att den nya lagen blivit en stor besvikelse för många på de orter där förekomsten av fornminnen är stor, och där kostnaderna för utgrävningarna är betungande.

Det finns givetvis ett stort allmänt intresse av att, via arkeologiska utgrävningar, skaffa ökade kunskaper om vår historia och om hur våra förfäder levde och bodde. På en del platser kommer emellertid detta intresse i konflikt med intresset av att utveckla, förnya och förbättra de samhällen som människor i dag lever i. Detta gäller för många platser i hela Mälardalen och vi har här valt att beskriva situationen i Enköping.

I Enköping har, vid upprepade tillfällen, utbyggnadsplaner stoppats eller bromsats på grund av att de antikvariska myndigheterna krävt omfattande utgrävningsarbeten. För kommunen har det inneburit stora svårigheter vad gäller planeringen av såväl industriområden som bostadsområden. I en del fall har den kraftiga kostnadsbelastningen så gott som omöjliggjort den tänkta utbyggnaden. Eftersom kostnadsansvaret i huvudsak åvilar byggherren, har gällande regler verkat starkt hämmande på underhåll och utveckling av stadskärnan. Under många år har exempelvis flera tomter i stadens centrum stått obebyggda och man har med fog kunnat tala om en utarmad stadskärna.

I en motion till förra riksmötet hemställdes att byggherrens kostnader skulle begränsas genom en kostnadsram, och att kostnader därutöver skulle belasta staten.

Av kulturutskottets betänkande framgår att utskottet delar vår uppfattning att kostnaderna för arbetsföretagen bör hållas nere. Utskottsmajoriteten var emellertid inte beredd att föreslå ökade statliga medel till detta.

Enligt vår mening finns det fortfarande bärande skäl för en annan kostnadsfördelning vid arkeologiska utredningar, än vad som nu gäller. Det måste vara ett riksintresse att påträffade fornyfynd kan skyddas och tas till

vara på bästa sätt. Det är därför enligt vår uppfattning orimligt att vissa orter, genom en rik förekomst av fornminnen, blir så hårt drabbade i flera avseenden som sker idag.

Mot. 1989/90
Kr322

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att staten bör svara för en större del av kostnaden vid arkeologiska utgrävningar än vad som nu är fallet.

Stockholm den 24 januari 1990

Rosa Östh (c)

Birger Andersson (c)

